

La llum i la pedra

Joan Mari

La fotografia eivissenca Lourdes Grivé acaba d'inaugurar l'exposició "Arquitectura a Eivissa i Formentera" a l'Espai Mallorca de Barcelona; mostra comissariada pel seu oncle, l'inquiet arquitecte Salvador Roig. Guiats per Le Corbusier –l'arquitectura és el savi joc dels volums geomètrics sota l'efecte de la llum–, fotògrafa i arquitecte tracen una doble ruta a la recerca de la llum pitüsa projectada sobre l'arquitectura popular i sobre l'arquitectura contemporània. La seixantena de fotografies que s'hi exposen obliguen a una seqüència d'espais molt eclèctica, que manté la tensió de la mirada allunyada de tota pretensió didàctica, però alhora proporciona una amenitat molt apropiada a la divulgació: de Sert a Elias Torres, passant pel mateix Salvador Roig, destacaria una esplèndida recerca en color de la llum per l'auto- ra en els espais interiors, amb algunes sèries esplèndides com la rehabilitació d'algunes dependències del castell d'Eivissa i una interessant selecció en blanc i negre de diverses tipologies de porxades eivissenques, tal vegada l'element més visible del pas de l'austeritat a la complexitat, sense perdre ni un bri de simplicitat ni harmonia arquitectòniques. L'exposició és el contrapunt perfecte al lliurament a Eivissa del premi "Formigó" al conseller pitüus de Patrimoni, Joan Mari Tur, pel Grup d'Estudis de la Naturalesa per la destrucció de jaciments arqueològics i la desprotecció de monuments històrics. "Em va molt bé perquè m'estic fent un excusat a ca meua i el faré servir de pedra angular", va respondre l'alt càrrec. Venim d'un model sense arquitectes que va esdevenir l'ideari arquitectònic dels racionalistes dels anys trenta del segle XX i anam a un gran excusat, pedra angular de l'ideari capitalista.

joan_mari@hotmail.com

Rus, Alfonso Rus

El president provincial del PP i principal lloctinent del campsisme a València –juntament amb Rita Barberà– és un home de llengua fàcil, acostumat a dir el que pensa. Es a dir, acostumat a no ser políticament correcte. Potser per això sempre ha tingut un bon índex de popularitat, com diuen els experts americans. Exemples d'aquesta incontinència verbal són els insults contra la Universitat de València, quan ara fa un any va qualificar els seus dirigents de "chupópteros" i "membrillos", i de tenir sempre "la mà en el cul". Que cadascú ho interprete com vulga. Les declaracions, tanmateix, no van caure de nou. No debades, quan, el 1997, es va enfrontar amb Paco Roig per ser president del València CF –una de les seues aspiracions confessades–, Rus va arribar a acusar determinats jugadors de "prendre el pèl a l'afecció" i, fins i tot, va advertir a qui llavors era capità valencianista: "Si Camarasa fóra treballador meu, ja estaria al carrer."

Rus diu el que pensa. I, potser, pensa només el que diu. Una fórmula que, de moment, però, li ha donat rèdits polítics més que suficients. Sense anar gaire lluny, és alcalde de Xàtiva amb majories absolutes des del 1995. Val a dir que ho havia intentat des de les primeres eleccions municipals del 1979, sense èxit, encapçalant les candidatures de la UCD, del CDS i, fins i tot, d'un partit independent d'abast local, AIX, que el va deixar –atenció!– a les portes de l'alcaldia l'any 1991. Va obtenir 9 regidors d'un total de 21, mentre que el PP tan sols en va aconseguir 1. Rus, en bona mesura, es va consagrar com el candidat natural de la dreta xativina, el seu representant més genuí, qui millor coneixia la seua idiosincràsia. El seu perfil, a més, donava de si. Per això, Mariano Rajoy, ara gran estrateg de la crispació i aleshores aspirant a ministre, va convèncer personalment Rus, fill de botiguers, perquè se sumara al PP. Rus no s'ho va pensar dues vegades, però amb una condició, tàcita si voleu. Rus, abans de tot, és del partit de Rus.

L'home fort de Francesc Camps en les comarques de València i alcalde de Xàtiva, Alfonso Rus, va declarar fa dues setmanes davant el jutjat, acusat de presumptes calúmnies contra un treballador d'aquest consistori. L'acusació demana que sigui inhabilitat per a càrrec públic. Ens acostem a aquest personatge, ben peculiar.

Des d'aleshores, a Rus no se'l coneix per les seues botigues d'electrodomèstics barats, amb les quals va fer una petita fortuna i es va forjar un prestigi de *selfmade man*, sinó per les seues declaracions polítiques. No vol dir això que abans no en fera de bones. A Xàtiva encara recorden quan, en unes eleccions, va muntar un espectacle de denúncia enmig del carrer, carregat de fregona i poal, per netejar la "merda dels socialistes". Rus no té límits. Pocs dies després de ser elegit alcalde, el 1995, en el transcurs d'un acte públic va cridar que des que ell governava "Xàtiva ix, fins i tot, en l'espai de l'oratge de Canal 9". Fet i fet, una de les moltes declaracions populistes que regularment ofereix a la seua base social, gremialista, de comerciants i benestants que, de moment, no li ha fallat, convençuda que la història de Xàtiva comença amb Rus, com si els

El president valencià, Francesc Camps, saluda efusivament Alfonso Rus durant el congrés del partit en què aquest va ser nomenat president del PP a la província de València.

Borja no hagueren existit o Felip V no haguera encès en flames la ciutat el 29 de juny del 1707, setmanes després de la batalla d'Almansa.

Rus té un estil pragmàtic i directe. De vegades, tan directe que sembla de burla. Si no, com expliquen que siga capaç de parlar davant d'uns alumnes d'institut i enorgullir-se de no haver estudiat i d'haver arribat on ha arribat? Alguns diuen que és per complex d'inferioritat. Siga com siga, però, no va ser el millor consell que aquest jove podia rebre. Ja entenem que Rus és un home d'èxit. Que després dels electrodomèstics, va venir un intent no gaire reeixit d'esdevenir, per descomptat, promotor immobiliari. Fins i tot, fa uns anys va apostar per una empresa de mobles prefabricats, FDM. Ara, però, dedica els seus esforços a una comercial tèxtil que importa productes de la Xina, els

L'estil de Rus és pragmàtic i directe. De vegades, tan directe que sembla de burla

etiqueta amb nom italià –Stefano Russini– i els comercialitza.

Han llegit bé. Rus té una empresa que té com a marca comercial Russini Quality, negoci que comparteix amb l'altre home fort del PP a la Costera, Emilio Llopis, alcalde del Genovés. No diguen, però, que Rus no és un atrevit! I més tractant-se d'un president d'un partit que, ara que no ocupa el Govern

central, reclama frenar l'entrada de productes tèxtils de la Xina. En tot cas, Rus és així. Que el secretari general del PSPV-PSOE, Joan Ignasi Pla, el critica per aquest fet, Rus li contesta que ell l'únic que sap fer es crear "riquesa i ocupació, i no com altres, que viuen del *cuanto*". Que Francesc Camps diu que els sectors tradicionals com el tèxtil no estan patint, Rus no té inconve-

Rus Té una empresa tèxtil que importa productes de la Xina, els etiqueta amb nom italià i els comercialitza

A Rus no li valen ja les declaracions populistes, perquè Sentandreu juga encara més fort en aquest terreny

nient a manifestar el contrari. És a dir, que cap empresari reconeix que les coses vagen bé. I ho diu davant d'Ángel Acebes, en el transcurs d'una reunió interna, qüestionant la línia política del seu mentor.

De vegades fa l'efecte que Rus és la còpia mediterrània de Jesús Gil, aquell histriònic alcalde de Marbella que turbulentament va barrejar política, negocis i futbol. Ja els hem explicat que, l'any 1997, Rus va plantar cara a Paco Roig perquè també volia ser el president del València, tot i que finalment va perdre estrepitosament. Anys abans, fins i tot, havia estat president de l'Olímpic, el club de la seua ciutat. Una plataforma que el va acabar de llançar a l'arena pública. Un populisme que, impostat o no, sempre ha marcat la seua carrera política. L'any 2001, Xàtiva va ser la ciutat que va organitzar el qüestionat festival de Miss Espanya i, també, el concert de Julio Iglesias, aquell en què el cantant gallec va manifestar la seua estima per Eduardo Zaplana, amb el crit desesperat d'"Eduardo, te quiero", llançat al públic durant el transcurs de la gala.

Rus va contractar aquell concert de Julio Iglesias per quedar bé amb Zaplana. Molt els hem explicat de la relació entre Iglesias de la Cueva i Zaplana Hernández-Soro. Rus esperava que Zaplana el premiara amb un càrrec de rellevància. Algunes fonts, fins i tot, li posen nom: la Conselleria d'Indústria. Zaplana, però, mai el va tractar com Rus esperava que ho fera. L'alcalde de Xàtiva fins i tot se'n va sentir traït. Per això, quan la batalla entre els campsis-tes i els zaplanistes va surar a la llum pública, fa cosa d'un any llarg, Rus es va llançar als braços de Camps, orquestrant un dinar-contuberni de suport al president actual de la Generalitat, al qual van assistir tots els pesos

pesants del PP de València, amb Rita Barberà i Juan Cotino al capdavant. Rus sempre ha explicat que ell va fer possible, amb aquest dinar, que es desequilibrara la balança a favor de Camps.

Siga com siga, Rus és ara el president provincial de València, un territori abonat a la polèmica per diversos motius. En primer lloc, perquè el canvi del traçat del transvasament del Xúquer al Vinalopó està castigant seriosament el PP en la comarca de la Ribera. En segon lloc, perquè hi ha moltes ciutats on el PP encara té líders zaplanistes que Camps vol substituir i, finalment, perquè és en les comarques de València i, sobretot, en el cap i casal, on té més força Coalició Valenciana, on l'anticatalanisme impolític pot revifar i, de fet, està revifant, més enllà del diputat desafecte.

Rus, per tant, té una papereta difícil. En el dos primers casos pot trobar una solució de compromís, però en el tercer haurà d'esforçar-se, i molt, perquè el PP no perda els vots que, de moment en les enquestes, li garanteixen la majoria absoluta. De moment, Juan Garcia Sentandreu, el capítol de Coalició Valenciana, aposta fort per un discurs que al PP no li és aliè. Rus, per exemple, va negar, l'any 1997, la cessió d'una peça de patrimoni històric a la Generalitat de Catalunya pel simple fet que la petició de préstec procedia de Catalunya. I també va animar els membres de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua a anar-se'n cap amunt, després que aprovaren un dictamen que reconeix una obvietat, que catalans i valencians comparteixen la mateixa llengua.

Certament, a Rus no li valen ja les declaracions populistes, perquè Sentandreu juga encara molt més fort en aquest terreny. Rus sap quina és la seua espasa de Dàmocles. Uns pocs vots perduts i Camps s'acomiarà de la Generalitat. Mentrestant, Rus, Alfonso Rus, assistirà als actes públics a bord del seu flamant Ferrari de color roig, tot un símbol que, més enllà de l'histrió que porta a dins, és un polític i empresari d'èxit, peça clau en un entramat de poder, el de Camps, més qüestionat que mai.

Salvador Giménez

Factures bomba

La gestió de l'Institut Valencià de l'Exportació en temps d'Eduardo Zaplana descol·loca Francesc Camps. D'un costat, demana que s'investigue a fons. De l'altre, els delictes del passat podria haver de pagar-los ell.

La imatge de José María Tabares i José Manuel Uncio a les portes de la mansió de Julio Iglesias a Miami, amb una carta sota el braç en què Eduardo Zaplana li ofería ser ambaixador del País Valencià pel món, seria impagable. El preu d'aquesta fotografia superaria, fins i tot, el dels mateixos contractes que acabaria signant el cantant amb la Generalitat. El de l'"A" i el del "B", perquè n'hi va haver dos: un de legal i un d'amagat. 375 i 615 milions de pessetes, respectivament. Vora 6 milions d'euros tan nets com la famosa patena, gran part dels quals —aquells que es pretenien ocultar—, en paradisos fiscals. Concretament, a través de l'empresa International Concerts, amb seu a les Illes Verges (a les Antilles).

L'Institut Valencià de l'Exportació (Ivex) té 23 oficines obertes arreu del món. La seua funció és, en teoria, "internacionalitzar el teixit empresarial" del País Valencià. A cada delegació hi ha una persona de confiança del Consell, i a Miami, ja des dels temps en què Joan Lerma presidia la Generalitat —quan l'Ivex encara es deia Procova—, l'home en qüestió era Tabares. Un home que, el 1997 —quan Zaplana portava un parell d'anys al capdavant del Govern valencià—, va passar de delegat a Flori-